

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

3 КУРСУ

«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСУ ВСІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Затверджено на засіданні кафедри
філософії.
Протокол № 8 від 31.03.2016.

Дніпропетровськ ДВНЗ УДХТУ 2016

Плани семінарських занять з курсу «Історія української культури» для студентів I курсу всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укл. І.І. Какуріна. – Дніпропетровськ: ДВНЗ УДХТУ, 2016. – 19 с.

Укладач І.І. Какуріна, канд. філ. наук

Відповідальний за випуск А.Г. Чичков, канд. філ. наук

Навчальне видання

Плани семінарських занять з курсу «Історія української культури»
для студентів I курсу всіх спеціальностей
денної та заочної форм навчання

Укладач Какуріна Ірина Іллівна

Редактор Л.М. Тонкошкур
Коректор Л.Я. Гоцуцова

Підписано до друку 12.04.16. Формат 60×84 1/16. Папір ксерокс. Друк. ризограф. Умов.-друк. арк. 0,84. Облік.-вид. арк 0,89. Тираж 100 прим. Зам. № 169. Свідоцтво ДК № 5026 від 16.12.2015.

ДВНЗ УДХТУ, 49005, м. Дніпропетровськ-5, просп. Гагаріна, 8.

Редакційно-видавничий комплекс

I. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема I. Україна в контексті світової культури

1. Культура як система саморозвитку. Культура і цивілізація. Етапи розвитку європейської та української культури.
2. Витоки формування української культури. Архаїчні форми культури на території України.
3. Культура раннього землеробства. Трипілля, Черняхівська, Зарубинецька, Лужицька культури. Скіфо-сарматські впливи.
4. Культурні здобутки стародавніх слов'ян.

Тема II. Культура Київської Русі

1. Соціально-політичні умови формування давньоруської культури.
2. Система цінностей та світосприйняття давньоруської культури.
3. Прийняття християнства та його роль на формування укладу життя та світовідчуття.
4. Основні культурні здобутки Київської Русі.

Тема III. Ренесанс та Просвітництво в культурі України

1. Ренесансні та реформаційні впливи в культурі України XV-XVI ст.
2. Роль релігії та православ'я в формуванні української культури. Православні братства.
3. Культурні осередки XVI-XVIII ст., та їх вплив на освіту та просвітництво.
4. Книгодрукування в Україні.
5. Розвиток мистецтва XVI-XVIII ст. Українське бароко.

Тема IV. Культура України XIX-XX ст.

1. Культурно-національний ренесанс в Україні XIX ст. Прояв відродження культури в освіті, мистецтвах, науці.
2. Неоднозначність та вразливість розвитку культури XX ст.
3. Ключові етапи культурних процесів в Україні XX ст.
4. Культурно-цивілізаційні виклики в сучасній Україні.

II. ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Культура умовно поділяється на:

- A) Матеріальну і господарську;
- B) Матеріальну і духовну;
- C) Духовну і побутову.

2. Авторами слов'янської азбуки були:

- A) Клим Смолятич, Кирило Туровський;
- B) Лука Жидята, дяк Григорій;
- C) Костянтин (Кирило), Мефодій;
- D) Іван Вишенський, брати Зизанії.

3. Першим християнським храмом у Києві був:

- A) Храм св. Іллі;
- B) Десятинна церква;
- C) Софіївський собор.

4. Від X ст. на чолі церковної організації Київської Русі стояв:

- A) Папа Римський;
- B) Київський митрополит;
- C) Київський архімандрит.

5. Першим митрополитом-русичем був:

- A) Нестор;
- B) Клим Смолятич;
- C) Кирило Турівський;
- D) Данило Заточник;
- E) Іларіон.

6. Яке основне заняття було притаманне Трипільській культурі:

- A) Скотарство;
- B) Ремісництво;
- C) Землеробство.

7. Яким богам не поклонялися слов'яни:

- A) Перун, Волос;
- B) Дажьбог, Лада;
- C) Веста, Гера.

8. Яке свято давні слов'яни не святкували:

- A) Свято Діоніса;
- B) Свято Коляди;
- C) Свято Купала.

9. Перше писане зведення норм давньоруського права мало назву:

- A) «Устав земляний»;
- B) «Повість минулих літ»;
- C) «Руська правда».

10. Автор «Повісті минулих літ»:

- A) Агапіт;
- B) Нестор;
- C) Алімпій;
- D) Феодосій.

11. Пам'ятка лицарської поезії періоду Київської Русі:

- A) «Слово про закон і благодать»;
- B) «Слово о полку Ігоровім»;
- C) «Пісня про Трістана і Ізольду».

12. Жанри образотворчого мистецтва Київської Русі:

- A) Мозаїка;
- B) Іконопис;
- C) Фреска;
- D) Книжкова мініатюра;
- E) Всі перелічені.

13. Більше 1 тис. поселень, так званих протоміст з населенням 10-15 тис. чоловік, що існували на території сучасної України, характерні для:

- A) Трипільської культури;
- B) Кіммерійців;
- C) Скіфії.

14. Щедру інформацію про культуру й духовний світ трипільців містить:

- A) Кераміка;
- B) Філософія;
- C) Космогонічні уявлення.

15. Скіфська релігія була:

- A) Монотеїстичною;
- B) Політеїстичною;
- C) Всесвітня.

16. Назвіть пам'ятки архітектури Київської Русі, які збереглися до нашого часу:

- A) Софіївський собор (Київ);
- B) Володимирський собор (Київ);
- C) Андріївська церква.

17. Який стиль мистецтва був притаманний для скіфів:

- A) Геометричний;
- B) Звіриний;
- C) Рослинний;
- D) Готичний.

18. Звідки в Київську Русь прийшло мистецтво мозаїки:

- A) Росії;
- B) Франції;
- C) Візантії;
- D) Італії.

Хто був першим вітчизняним живописцем Київської Русі?:

- A) Іван Руткович;
- B) Лука Долинський;
- C) Аліпій;
- D) Іван Пінзель.

20. «Повість минулих літ» укладалась у:

- A) Києві;
- B) Чернігові;
- C) Володимирі;
- D) Галичі.

21. Софіївський собор у Києві створений у:

- A) Романському стилі;
- B) Силі бароко;
- C) Готичному стилі;
- D) Візантійсько-руському стилі.

22. Як називається система церковного будівництва, план якої має вигляд хреста з центральною частиною, що перекрита куполом:

- A) Хрестово-купольна;
- B) Базиликальна;
- C) Хрещата.

23. Який князь започаткував «Руську правду»:

- A) Володимир Великий;
- B) Ярослав Мудрий;
- C) Володимир Мономах.

4. Назва давньослов'янського свята «проводів зими»:

- A) Масляниця;
- B) Івана Купала;
- C) Коляда.

25. Скіфський мистецький стиль, якому властиве поєднання рослинного орнаменту, зоо- та антропоморфних елементів, називається:

- A) Інкрустаційний;
- B) Коринфський;
- C) Звіриний.

26. Який метал був найбільш пошанований у скіфів:

- A) Бронза;
- B) Срібло;
- C) Залізо.

27. Писемні пам'ятки доби Галицько-Волинської держави:

- A) «Галицько-Волинський літопис»;
- B) «Літопис Аскольда»;
- C) «Києво-Печерський патерик».

28. Автор «Повчання дітям»:

- A) Володимир Мономах;
- B) Петро Могила;
- C) Рий Дрогобич.

29. Трипільська культура відкрита археологом В. Хвойко:

- A) На початку 90-х років XIX ст.;
- B) В ХУІІІ ст.;
- C) В 30 –х роках XX ст.;
- D) В 15 ст.

30. Піктографія – це:

- A) Наукова дисципліна;
- B) Художній стиль;
- C) Малюнкове письмо;
- D) Жанр декоративного мистецтва.

31. Культ Роду і породіль слов'ян був тісно пов'язаний з:

- A) Життєво важливими стихіями – сонцем, водою, дощем;
- B) Душами предків;
- C) Соціально-політичною структурою.

32. Життєписи, присвячені князям і ченцям-подвижникам, належали до:

- A) Філософсько-богословської публіцистики;
- B) Повчальної літератури;
- C) Агіографічної літератури.

33. Визначити тип релігійного уявлення давніх слов'ян: особливу шану стародавні слов'яни віддавали деревам, що вважалися основоположниками або покровителями роду:

- A) Анімізм;
- B) Магія;
- C) Тотемізм.

34. Яку назву отримало найдавніше Євангеліє, що було переписане за часів Київської Русі?

- A) Остромирово;
- B) Пересопницьке;
- C) «Євангеліє вчительне».

35. Священним деревом у стародавніх слов'ян було:

- A) Тополя;
- B) Ясен;
- C) Дуб.

36. Книги у Київській Русі писали на (матеріал):

- A) Папірус;
- B) Папір;
- C) Пергамент.

37. Алфавіт, який покладено в основу кирилиці:

- A) Англійський;
- B) Латинський;
- C) Грецький.

38. «Козацьке бароко» зародилося:

- A) У X столітті;
- B) У XV столітті;
- C) У XVII–XVIII столітті;
- D) У XX столітті.

39. Перше Братство на землях України з'явилося у:

- A) X ст.;
- B) XVI ст.;
- C) XVIII ст.;
- D) XIX ст.

40. «Пересопницьке євангеліє» перекладене у 1561 р. ченцями Пересопницького монастиря на Волині із старослов'янської мови на:

- A) Польську;
- B) Українську;
- C) Литовську мову.

41. Перша братська школа на землях України з'явилася у:

- A) XVI ст.;
- B) XVIII ст.;
- C) XIX ст.

42. Коли була заснована Острозька колегія:

- A) 1492 р.;
- B) 1556 р.;
- C) 1576 р.;
- D) 1632 р.

43. Український композитор, творчість якого припадає на XVIII ст.:

- A) В. Боровиковський;
- B) Д. Бортнянський;
- C) Д. Левицький;
- D) С. Ковнір.

44. Коли була створена Києво-Могилянська колегія:

- A) 1586 р.;
- B) 1632 р.;
- C) 1654 р.;
- D) 1720 р.

45. Дума – це:

- А) Ліро-епічні твори української словесності про події з життя козаків XVI-XVIII ст.;
- В) Словесно-музичний твір, призначений для співу;
- С) Різновид літературного (поряд з лірикою і драмою), що оповідає про події, котрі нібито відбувалися у минулому (які немов здійснювалися насправді і згадуються оповідачам).

46. Вказати рукописний переклад Євангелія XVI ст., на якому складають присягу українські президенти:

- А) Острозька Біблія;
- В) Остромирове Євангеліє;
- С) Пересопницьке Євангеліє.

47. Після прийняття Берестейської унії в українській літературі виникає жанр:

- А) Козацькі літописи;
- В) Агіографія;
- С) Полеміка;
- Д) Героїчний епос.

48. Хто був найвідомішим письменником-полемістом:

- А) І. Франко;
- В) Д. Галицький;
- С) І. Вишенський.

49. В якому році було надруковано книги кириличним шрифтом у друкарні Фіоля Швайпольда:

- А) 1460 р.;
- В) 996 р.;
- С) 1060 р.;
- Д) 1491 р.

50. Де була створена музична школа, в якій готували музикантів для потреб царського двору:

- А) Батурині;
- В) Глухові;
- С) Жовкві;
- Д) Києві.

51. Життя і діяльність Г. Сковороди доводиться на епоху:

- А) Романтизму;
- В) Просвітництва;
- С) Ренесансу.

52. Виділення науки в самостійну галузь духовної культури доводиться на період:

- А) Нового часу;
- В) Ренесансу;
- С) Київської Русі.

53. Хто з митців належав до Жовківської малярської школи:

- А) Растреллі, Меретин;
- В) Рудкович, Кондзелевич;
- С) Шиманович, Альтамонте.

54. Головною темою полемічної літератури була проблема:

- А) Відношення до Брестської церковної унії;
- В) Формування лицарсько-козацького ідеалу;
- С) Космогонічні уявлення.

55. Разом з усім Військом Запорізьким вступив до Київського братства і допомагав братським школам гетьман:

- А) Б. Хмельницький;
- В) І. Виговський;
- С) П. Конашевич-Сагайдачний;
- Д) П. Тетеря;
- Е) П. Дорошенко;
- Ф) І. Самойлович.

56. Перша книга, надрукована Іваном Федоровим, була:

- А) «Буквар»;
- В) «Апостол»;
- С) «Євангеліє»;
- Д) «Грамматика».

57. Школа Львівського Успенського Братства організована:

- A) Іваном Вишенським, Герасимом Смотрицьким, Мелетієм Смотрицьким;
- B) Стефаном Зизанієм, Юрієм Рогатинцем; Іваном Красовським;
- C) Сильвестром Косівим, Лаврентієм Зизанієм, Іваном Борецьким;
- E) Кирилом Транквіліон-Ставровецьким.

58. Основоположник української художньої прози:

- A) Т. Зіньковський;
- B) Г. Квітка-Основ'яненко;
- C) І. Франко.

59. До якого архітектурного стилю належить традиційний український православний храм:

- A) Класицизм;
- B) Готичний;
- C) Візантійський;
- D) Еклектика.

60. Знайдіть відповідність між подіями та датами:

- A) Відкриття Новоросійського університету в Одесі – 1763 р.;
- B) Заснування у Львові товариства «Просвіта» – 1906 р.;
- C) Надання Київському колегіуму статусу Києво-Могилянської академії – 1701 р.

61. Знайдіть відповідність між назвою закладу та датою його відкриття:

- A) Вчительський інститут у Глухові – 1899 р.;
- B) Київський політехнічний інститут – 1898 р.;
- C) Катеринославське вище гірниче училище – 1665 р.

62. Знайдіть відповідність між датами та подіями:

- A) 1661 р. Львівський єзуїтський колегіум отримав гідність академії та титул університету;
- B) 1934 р. була заснована Києво-Могилянська академія;
- C) 1764 р. була заснована Академія наук України.

63. Берестейська церковна унія була укладена у:

- A) 1590 р.;
- B) 1660 р.;
- C) 1500 р.;
- D) 1596 р.

64. Діячами української культури XVI ст. були:

- A) Герасим Смотрицький;
- B) Тарас Шевченко;
- C) Мелентій Смотрицький;
- D) Іван Франко.

65. Якого кошового отамана народ описував у думах із любов'ю називав «Богданко»:

- A) Б. Ружинський;
- B) Б. Хмельницький;
- C) І. Мазепа;
- D) П. Полуботок.

66. Як називалась перша друкована книга в Україні:

- A) «Псалтир»;
- B) «Апостол»;
- C) «Острозька Біблія».

67. Братські організації були об'єднаннями:

- 1) Міськими;
- 2) Церковними;
- 3) Цеховими.

69. Позначте правильний перелік предметів квадрівіуму – однієї зі складових «семи вільних наук»:

- A) Географія, астрономія, біологія, музика;
- B) Математика, фізика, біологія, антропологія;
- C) Арифметика, геометрія, астрономія, музика.

70. Позначте правильний перелік предметів тривіуму – однієї зі складових «семи вільних наук»:

- A) Діалектик, література, риторика;
- B) Філологія, граматика, діалектика;
- C) Граматика, риторика, діалектика.

71. Стил ь українського бароко найбільш інтенсивно розвивався за часів гетьмана:

- A) Д. Вишневецький;
- B) С. Зборовський;
- C) І. Мазепа;
- C) М. Костомаров;
- D) П. Куліш.

72. Андріївську церкву в Києві спроектував:

- A) Меретин;
- B) Берніні;
- C) Борроміні;
- D) Растреллі.

73. Як звали першого українського філософа, що залишив по собі відому епітафію: «Світ ловив мене, але так і не піймав»:

- A) В. Вернадський;
- B) Г. Сковорода;
- C) В. Ільїн.

74. У 1661 р. було відкрито:

- A) Києво-Могилянська академія;
- B) Львівський університет;
- C) Харківський університет.

75. Український ляльковий театр-вертеп, пов'язаний зі святом:

- A) Різдва Христова;
- B) Пасхи;
- C) Стрітення.

76. Характерна ознака козацького бароко в архітектурі:

- A) Відсутність чітко вираженого головного фасаду;
- B) використання великої кількості хвилеподібних ліній, виступів, колон, картушів, литва, декоративних прикрас;
- C) Гармонія вигляду будівлі з навколишнім пейзажем, чітко виражений фасад будівлі.

77. Що таке парсуна:

- A) Жанр музики;
- B) Епоха в історії культури;
- C) Парсуна – твір портретного живопису кінця 16-17ст.

78. Дзвіниця Далеких печер Києво-Печерської лаври побудована під керівництвом:

- A) Й. Шеделя;
- B) О. Кобелева;
- C) С. Ковніра;
- D) Б. Растреллі;

79. До якого стилю мистецтва належить Андріївська церква в Києві:

- A) Візантійський;
- B) Бароко;
- C) Бароко українське;
- D) Готичний;
- E) Класицизм.

80. Український композитор, творчість якого припадає на XVIII ст.:

- A) В. Боровиковський;
- B) Д. Бортнянський;
- C) Д. Левицький;
- D) С. Ковнір.

81. Перша братська школа на землях України з'явилась у:

- А) XVI ст.;
- В) XVIII ст.;
- С) XIX ст.

82. Засновниками товариства «Руська трійця» були:

- А) М. Шашкевич, Я. Головацький, І. Вагилевич;
- В) М. Шашкевич, Я. Головацький, І. Франко;
- С) Т. Шевченко, Я. Головацький, М. Тобілевич.

83. Автором серії малюнків «Живописна Україна» був:

- А) А. Тропінін;
- В) Т. Шевченко;
- С) І. Сошенко.

84. Перший друкований переклад Біблії сучасною українською літературною мовою здійснили:

- А) У Київській Русі;
- В) В Україні, часів Гетьманщини;
- С) В XIX століття.

85. Хто є засновником нової української літературної мови:

- А) Г. Сковорода;
- В) І. Котляревський;
- С) П. Гулак-Артемівський.

86. За проектом якого архітектора було збудовано пам'ятку української архітектури – «Андріївський собор»:

- А) О. Бекетова;
- В) О. Бернардацці;
- С) Ф. Растреллі;
- Д) В. Городецького.

87. Які твори належать названим авторам:

- А) Г. Квітка-Основ'яненко – «Украдене щастя»;
- В) Т. Шевченко – «Лісова пісня»;
- С) М. Старицький «Маруся Богуславка».

88. Хто ініціатор заснування Харківського університету?

- А) П. Гулак-Артемівський;
- В) Д. Багалій;
- С) В. Каразін.

89. Хто з українських композиторів отримав звання академіка-композитора, чиє ім'я записано на «золотій дошці» Болонської академії?

- А) К. Стеценко;
- В) М. Лисенко;
- С) Д. Бортнянський;
- Д) М. Березовський.

90. Філософська думка України XIX ст. представлена роботами:

- А) Г. Сковороди;
- В) П. Юркевича;
- С) Г. Квітка-Основ'яненко.

91. Вкажіть ті варіанти відповідей, в яких правильно позначено місце розташування садово-паркового ансамблю:

- А) Палац Галагана – Умань;
- В) «Софіївка» – Чернігівщина (Сокирниця);
- С) Парк «Олександрія» – Біла Церква.

92. Позначте назву міста, де на початку XIX ст. був створений один із найдивовижніших декоративно-пейзажних парків – «Софіївка»:

- А) Харків;
- В) Умань;
- С) Львів.

93. Основоположник української драматургії:

- А) Т. Зіньковський;
- В) Г. Квітка-Основ'яненко;
- С) І. Франко.

94. Що мають на увазі під поняттям «українознавство» за відношенням до періоду початку ХІХ ст.:

- А) Політична організація національно-визвольного спрямування;
- В) Дослідження у галузі історії, мови, етнографії;
- С) Синонім поняття «ходіння у народ».

93. За які роботи Т. Шевченко отримав у 1860 р. звання академіка:

- А) Портрет;
- В) Гравюра;
- С) Автопортрет.

94. Засновниками і членами Кирило-Мефодіївського братства були:

- А) М. Гулак;
- В) П. Куліш;
- С) В. Белозерський;
- Д) М. Костомаров;
- Е) Т. Шевченко;
- ґ) І. Франко;
- Г) М. Шашкевич;
- Н) І. Котляревський.

95. Головою наукового товариства імені Т. Шевченка з 1897 р. був:

- А) Т. Шевченко;
- В) М. Костомаров;
- С) В. Винниченко;
- Д) М. Грушевський.

96. «Товариство пересувних художніх виставок» об'єднувало художників, працюючих у душі:

- А) Імпресіонізму;
- В) Романтизму;
- С) Реалізму.

97. Наукове товариство імені Тараса Шевченка у 1898 р. виникло у художників, працюючих у душі:

- А) Києві;
- В) Львові;
- С) Полтаві.

98. Автором серії малюнків «Живописна Україна» був:

- А) А. Тропінін;
- В) Т. Шевченко;
- С) І. Сошенко.

99. Знайдіть відповідність між датами та подіями:

- А) Створення театру «Березіль» Л. Курбасом – кінець ХУІІ ст.;
- В) Побачив світ кінофільм О. Довженка «Земля» – 20- р. ХХ;
- С) Вихід з друку «Кобзаря» Т.Г. Шевченка з 1893 р.

100. До якого стилю мистецтва належить відомий будинок з химерами в Києві:

- А) Бароко;
- В) Візантійський;
- С) Романський;
- Д) Еклектика періоду модернізму;
- Е) Класицизм.

101. Першим ректором Київського університету був:

- А) В. Каразін;
- В) М. Максимович.

102. Найвидатнішим скульптором України першої половини ХІХ ст. був:

- А) М. Костомаров;
- В) Тома де Томон;
- С) І. Мартос.

103. Автором першої української опери був:

- А) І. Котляревський;
- В) М. Лисенко;
- С) С. Гулак-Артемівський.

103. Головою наукового товариства ім. Т. Шевченка з 1897 р. був:

- А) Т. Шевченко
- В) М. Костомаров
- С) В. Винниченко
- Д) М. Грушевський

104. Народна картина, яка зображала улюбленого героя українців у добу козацтва, називалася:

- A) «Іван Мазепа»;
- B) «Байда»;
- C) «Козак Мамай»;
- D) «Богдан Хмельницький».

105. У першій половині ХХ ст. у галузі історичної науки в Україні працювали:

- A) Д. Бантиш-Каменський;
- B) М. Бекетов;
- C) М. Максимович;
- D) М. Грушевський.

106. Провідним літературним об'єднанням у 20-х роках в Україні була Вільна академія пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ), ідейний лідер якої:

- A) В. Чумак;
- B) В. Сосюра;
- C) М. Хвильовий.

107. На початку ХХ ст. на оперних сценах світу царювали чоловіки – Батістіні, Карузо, Тітто Руффо, Шаляпін. І лише одна жінка спромоглася сягнути їхніх висот і стати в рівень з ними.

Найвимогливіші критики світу називали її «незабутньою аїдою», «найчарівнішою чіо-чіо-сан», «вражаючою валькірією». Це:

- A) М. Садовська-Барілотті;
- B) Г. Борисоглібська;
- C) М. Заньковецька.

108. Перший в українській літературі історичний роман «Чорна рада» написав:

- A) І. Франко;
- B) П. Мирний;
- C) П. Куліш.

109. Хто був кінорежисером фільму «Земля», що став призером всесвітнього конкурсу художніх фільмів у Брюсселі:

- A) Н. Міхалков;
- B) С. Ейзенштейн;
- C) А. Довженко.

110. Діячі культури в галузі кіномистецтва:

- A) К. Данькевич, В. Сосюра;
- B) М. Рильський, А. Малишко;
- C) С. Ілленко, О. Довженко;
- D) Н. Бучма, М. Бажан.

111. До діячів кіно і театру 1920-30-х рр. належать:

- A) Л. Курбас;
- B) А. Бучма;
- C) І. Труш;
- D) Л. Винар.

112. Встановіть відповідність. Оберіть правильні відповіді:

- A) «Лісова пісня» Відповідність: Леся Українка;
- B) «Кайдашева сім'я» Відповідність: І. Нечуй-Левицький;
- C) «Тіні забутих предків» Відповідність: М. Коцюбинський;
- D) «Хіба ревуть воли, як ясла повні» Відповідність: П. Мирний;
- Г) «Борислав сміється» Відповідність: І. Франко.

113. Представники «Нової школи» української прози:

- A) М. Коцюбинський;
- B) І. Франко;
- C) О. Кобилянська.

114. Знайдіть відповідність між видатними вченими і галузями знань, в яких вони працювали:

- A) М. Амосов – ракетобудування;
- B) В. Вернадський – ботаніка;
- C) М. Янгель – медицина;
- D) Є. Патон – мостобудування.

115. Знайдіть відповідність між видатними ученими і галузями знань, в яких вони працювали:

- A) М. Пильчиков – біологія;
- B) М. Бекетов – хімія;
- C) М. Умов – астрофізика;
- D) О. Кононович – медицина;
- E) М. Драгоманов – математика;
- F) М. Костомаров – астрономія.

116. У першій половині ХХ у галузі філософії в Україні працював:

- A) М. Грушевський;
- B) В. Вернадський;
- C) Є. Патон;
- D) О. Гончар;
- E) П. Толочко;
- F) В. Боровиковський.

117. Найвідоміші діячі музичного мистецтва України:

- A) І. Айвазовський;
- B) І. Рєпін;
- C) М. Лисенко.

118. До якого періоду історії української культури належить термін «Розстріляне Відродження»:

- A) 40-і роки ХVІІІ ст.;
- B) 50-і роки ХVІІ ст.;
- C) 50-і роки ХІХ ст.;
- D) 30-і роки ХХ ст.

119. Засновником українського монументального мистецтва став:

- A) К. Малевич;
- B) М. Бойчук;
- C) В. Єрмілов;
- D) М. Лисицький.

ІІІ. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамович С.Д. Світова та українська культура. Навч. посібник. – Львів, 2004. – С. 306–338.
2. Історія світової культури. Культурні регіони / Під ред. Л.Т. Левчук. – К., 1997. – С. 381–443.
3. Кормич Л. І. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ ст.). – Харків, 2003. – С. 172–176; 226–230.
4. Культурологія: українська та зарубіжна культура. / За ред. М.М. Заковича. – К., 2004. – С. 333–611.
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури / За ред. проф. А. Яртися. – Львів, 2005. – С. 339–549.
6. Подольская Є.А. Кредитно-модульний курс культурології. – К., 2006. – С. 209–264.
7. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. – К., 2000. – С. 296–310.
8. Історія української та зарубіжної культури. – К.: Знання, 2004. – 459 с.
9. Історія української та зарубіжної культури. – К.: Знання, 2007. – 364 с.
10. Культура і побут населення України. – К.: Либідь, 1993. – 581 с.
11. Українська і зарубіжна культура. – Донецьк, 2001. – 543 с.
12. Історія української культури. У 5-ти томах. – К.: Наукова думка, 2001.
13. Попович М.В. Мироззрение древних славян. – К., 1985. – 367 с.

14. Яворницький Д.І. Істрія запорізьких козаків: У 3-х т. – К., 1990. – 547 с.
15. Толочко П.П. Давньоруська народність: міф чи реальність? / П.П. Толочко // Київська старовина. – 2000. – № 1. С. 154-387.
16. Толочко П. П. Древнерусская народность. – С.-Пб., 2005.
17. Пам'ятки братських шкіл на Україні кінець XVI – початок XVII ст. : тексти і дослідження : / Колект. автор . – К. : Наукова думка, 1988.
18. Ісаєвич Я. Д. Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні. – Вид. 2-ге. – Л., 1983. – 362 с.
19. Ісаєвич Я.Д. Літературна спадщина Івана Федорова. – Львів, 1989.
20. Українська і зарубіжна культура. Частина 1. Конспект курсу лекцій. – Дніпропетровськ, 2002. – 98 с.
21. Українська і зарубіжна культура. Частина 2. Конспект курсу лекцій. – Дніпропетровськ, 2002. – 86 с.
22. Методичний посібник з курсу «Українська і зарубіжна культура. – Дніпропетровськ, 2001. – 96 с.
23. Культура Київської Русі. Методичний посібник з курсу «Українська та зарубіжна культура». – Дніпропетровськ, 1999. – 58 с.
24. Староукраїнська культура XVI-XVIII ст. Методичний посібник з курсу «Українська та зарубіжна культура». – Дніпропетровськ, 1999. – 65 с.
25. Культурно-національне відродження в Україні XIX ст. Методичний посібник з курсу «Українська та зарубіжна культура». – Дніпропетровськ, 1999. – 59 с.
26. Методичний посібник з курсу «Культурологія». – Дніпропетровськ, 2004. – 86 с.
27. Релігієзнавство. Конспект курсу лекцій з контрольними завданнями. – Дніпропетровськ, 2003. – 87 с.
28. Релігія в Україні: історія та сучасність. Курс лекцій з дисципліни «Релігієзнавство». – Дніпропетровськ, 2004. – 106 с.
29. Курсу лекції з дисципліни «Історія української культури». – Дніпропетровськ, 2014. – 100 с.

Інформаційні ресурси з історії української культури

1. <http://www.nbu.gov.ua/> – бібліотека ім. В. Вернадського.
2. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> – бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка.
3. <http://www.filosof.com.ua/> – Інститут філософії ім. Г. Сковороди.
4. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> – Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича.
5. <http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html> – Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського.

6. <http://www.uaa.iatp.org.ua/> – На порталі Першої української академії архітектури надано текстовий та ілюстративний матеріал з історії архітектури України.
7. <http://litopys.org.ua> – проект електронної бібліотеки давньої української літератури. Бібліотека є добіркою електронних книг і текстів.
8. <http://www.lavra.kiev.ua> – сторінка Свято-Успенської Києво-Печерської лаври інформує про історію лаври, паломництво, розклад богослужінь. Представлено фотоальбом.
9. <http://www.trypillia.com> – сторінку присвячено трипільській культурі.

IV. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

З КУРСУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

1. Культура, її структура, функції. Цивілізація як етап розвитку суспільства. Культура та цивілізації. Історичні етапи розвитку європейської цивілізації.
2. Трипільська культура як одне із автохтонних джерел української культури.
3. Культура східних слов'ян та Київської Русі як джерела формування української цивілізації.
4. Прийняття християнства. Вплив християнської релігії та церкви на розвиток давньоруської культури.
5. Виникнення слов'янської писемності бібліотеки і школи Київської Русі. Давньоруська література, її характерні риси.
6. Містобудівництво. Визначні пам'ятники Київської Русі.
7. Ствердження ренесансно-реформаційного характеру та традицій української культури в процесі формування національної самосвідомості українського народу (XV–XVII ст.)
8. Братства та братські школи в розвитку освіти і науки в культурі XIV–XVII ст.
9. Становлення освітньої справи в Україні XVI–XVII ст. Острозький колегіум, Києво-Могилянська академія.
10. Розвиток та поширення книгодрукування в Україні XVI – XVIII ст.
11. Українське бароко в архітектурі України XVI – XVIII ст. Барокове малярство. Жовківська художня школа: Іван Руткович, Йов Кондзелевич, Василь Петрахович.
12. Козацтво, його роль у розвитку культури України.
13. Музична культура і театральне мистецтво України епохи Ренесансу.
14. Культурно-національне відродження в Україні XIX ст., його передумови, причини, етапи розвитку.
15. Ідеали, цінності Просвітництва та Романтизму в культурі України XIX ст.

16. Ідея «народності» як чинник українського національного Відродження, Фольклорні та етнографічні дослідження.
17. Розвиток літератури й театру в культурі України ХІХ ст.
18. Освіта й наука України в ХІХ ст. Розвиток науки та філософської думки у Київському університеті св. Володимира. Харківський університет, його внесок у розвиток науки, української філософії. Львівський університет та його значення для української культури ХІХ ст.
19. Архітектура України ХІХ ст.
20. Розвиток музичної культури і театрального мистецтва в Україні ХІХ ст.
21. Україна ХХ ст.: основні тенденції її розвитку.
22. Здобутки української культури на шляху її національного відродження (1917–1933).
23. Культурно-просвітницька діяльність шестидесятників.
24. Музична культура, театральне мистецтво і кіномистецтво України ХХ ст. Лесь Курбас – визначний діяч українського театрального мистецтва. Олександр Довженко – основоположник українського кіномистецтва.
25. Суперечливість культурного розвитку в Україні ХХ ст. Нова модерністська генерація в українській літературі. Розвиток сучасних національних музичних традицій. Традиції та новації в сучасному українському театральному та кіномистецтві.
26. Культура України в умовах розвитку державної незалежності.

V. САМОСТІЙНА РОБОТА З ВІДВІДУВАННЯ МУЗЕЇВ ТА ТЕАТРІВ

Відвідування Дніпропетровського історичного музею імені Дмитра Яворницького

Працює щоденно з 10:00 до 16.00. Вихідний – понеділок. Остання п'ятниця місяця – санітарний день. Адреса: пр. Д. Яворницького, 16; Телефон для довідок: (056) 46-34-22.

При написанні звіту відвідування Дніпропетровського історичного музею дотримуйтеся плану:

1. Опишіть структуру зали з археологічною виставкою.
2. З якими досягнення людства в епоху каменю ви ознайомилися.
3. Що знаходиться у вітрині, яка присвячена культурі трипільля?
4. Які культурні спільності існували на території нашого краю в епоху бронзи?
5. Чим характеризується скіфський тваринний стиль?

6. Впливи яких культур характерні для черняхівської і пеньківської культур.
7. З культурами яких кочових народів раннього середньовіччя ви познайомилися?
8. Які культури нашого краю пов'язуються з праслов'янами.
9. Які ваші особисті враження від відвідування екскурсії, що вам сподобалося або не сподобалося?

Відвідування Дніпропетровського художнього музею

Працює щоденно з 9.00 до 17.00. Вихідний – п'ятниця. Адреса: вул. Шевченка, 21. Телефон для довідок (056) 473-265

Після екскурсії ви повинні написати від руки звіт, при написанні якого слід дотримуватися наступного плану:

1. Який із залів музею вам сподобався більше інших і чому?
2. Творчість якого художника вам найбільше сподобалася? Які враження у вас залишилися після перегляду картин цього художника?

Опишіть картину, яка вас найбільше вразила. До якого напрямку живопису вона належить?

Архітектура сакральних об'єктів Дніпропетровська

1. Храм Святителя Миколи на Монастирському острові,
2. Спасо-Преображенський кафедральний собор міста Дніпропетровська Площа Жовтнева, 15а (056) 744 8819.
3. Свято-Троїцький Кафедральний собор. (056) 744-76-46) вул. Красна, 7.

Після огляду храмів напишіть від руки звіт на аркуші за поданим планом:

1. Коли створено ці архітектурні пам'ятки, чому вони так називаються?
2. В якому архітектурному стилі вони споруджені?
3. Які мають архітектурні особливості?
4. Яким конфесіям вони належать?
5. Яка сакральна цінність цих об'єктів?
6. Опишіть внутрішній простір храмів.
7. Які ваші особисті враження від перегляду архітектури?

Рецензування спектаклю/фільму з історії української культури

Перегляньте фільм (користуючись фільмотекою Центру українознавства ім. Д. Багалія чи мережею Інтернет) або спектакль за одним із

класичних творів українських авторів. Після перегляду напишіть рецензію за поданим планом, відповідно оформивши за зразком:

Рецензія
на фільм/спектакль повна назва, вказати автора/ів,
студента/студентки групи
прізвище, ім'я, по-батькові

1. За чиім сценарієм створено цей фільм/спектакль, в чому полягає творчий доробок режисера.
2. Чому актуальний цей фільм/спектакль у розрізі вивчення історії української культури?
3. Чи є в ньому нові цікаві підходи на знайомі речі?
4. Чи погоджуєтесь ви з позицією авторів фільму/спектаклю?
5. Які ваші особисті враження від перегляду фільму/спектаклю?

Дата Підпис

Теми рефератів з історії культури дніпропетровська

1. Фортеця Кодак як предтеча Дніпропетровська.
2. Почесні громадяни міста Катеринослава.
3. Формування історичного центра Катеринослава в кінці XVIII – першій половині XIX ст.
4. Сади Лазаря Остаповича Глоби.
5. Дмитро Яворницький, його роль в історії Дніпропетровська.
6. Олександр Польш, його роль в історії Дніпропетровська.
7. Сади і парки в історії Катеринослава-Дніпропетровська.
8. Іван Старов – перший архітектор Катеринослава.
9. Андріян Захаров – архітектор головного храму Катеринослава.
10. Дмитро Скоробогатов – архітектор «Золотого століття» Катеринослава.
11. Історія Соборної площі.
12. «Космічні» вулиці Дніпропетровська.
13. Чому Мерефо-Херсонський міст вважається унікальним пам'ятником інженерного мистецтва?
14. Губернатор А. Я. Фабр, його роль у розвитку Катеринослава.
15. Федір Булацель – архітектурний «батько» Катеринославських театрів Дніпропетровський Історичний музей ім. Д. І. Яворницького.
16. Музейний центр О. П. Блаватської та її сім'ї в Дніпропетровську.
17. Музей «Літературне Придніпров'я».
18. Дніпропетровський Художній музей.
19. Меморіальний будинок-музей академіка Д. І. Яворницького.

20. Дніпропетровський Аерокосмічний музей НЦАОМ імені А. М. Макарова.
21. Музей монет України в Дніпропетровську.

VI. КОНТОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

1. Культура східних слов'ян та Київської Русі як джерела формування української культури.
2. Виникнення слов'янської писемності бібліотеки і школи Київської Русі.
3. Містобудівництво. Визначні пам'ятники Київської Русі.
4. Пам'ятки давньоруської літератури.
5. Братські школи в розвиткові освіти і науки в культурі XIV – XVII ст.
6. Полемічна література та її видатні представники.
7. Зародження і розвиток українського театру.
8. Козацтво, його роль в розвитку культури України.
9. Професійне музичне мистецтво XVIII ст.
10. Становлення системи шкільної освіти. Розвиток освітньої справи в Україні XVI–XVII ст. Острозький колегіум, Києво-Могилянська академія.
11. Розвиток та поширення книгодрукування в Україні XVI – XVIII ст.
12. Система освіти України в XIX ст. Харківський та Київський університети – осередки науки і культури.
13. Культурний ренесанс у 20-ті роки XX ст.
14. Суперечливість культурного розвитку в Україні XX ст.
15. «Розстріляне відродження» в 20–30 роках в Україні.
16. Загальнолюдські та національні цінності в культурі України кінця XX ст.

